

1: Sterke en zwakke punten in ons dorp

Ons dorp in 2025: Hoe willen we dan wonen, werken, leren, recreëren en samenleven?

2: Wonen en zorg

Huidige situatie

Harich is een langgestrekt dorp dat begint bij Ypecolsga en eindigt bij Rijs e.o. . Er staan veel agrarische bedrijven, sommige hebben in de loop der tijd een andere functie gekregen.

Het woningbestand van Harich bestaat grotendeels uit koopwoningen. In de kern van Harich staan aan het eind van de Stinsenwei enkele huurwoningen. Er is behoefte aan meer huurwoningen.

Hoewel het streekdorp Ruigahuizen het karakter heeft van een buurtschap, wordt het vanouds aangemerkt als een zelfstandig dorp. Aan de Coenderssingel, de Rûchhústerwei en vooral de Jan Jurjenssingel staat verspreid kleinschalige bebouwing van huizen en boerderijtjes. De omgeving van onze dorpen kenmerkt zich door de afwisseling van gras- en bouwlanden, waterpartijen, singels en houtwallen en oude en jonge bossen.

Omdat de ontsluitingswegen van de naastgelegen dorpen Oudega en Elahuizen naar Balk door Harich lopen, wordt er veel gebruik gemaakt van het wegennet van Harich. Tevens is door de grote bedrijvigheid de druk op het wegennet in Harich groot. Het is de trend dat landbouwvoertuigen steeds grotere afmetingen aannemen. Daarnaast houdt men zich vaak niet aan de snelheid binnen en buiten de bebouwde kom.

Er is geen bushalte in Harich, de dichtstbijzijnde is de halte bij de rotonde nabij Balk.

Ook in Ruigahuizen ondervindt men verkeershinder door groot bestemmingsverkeer, met name op de te smalle Ruchhústerwei en de Lutswal. Er wordt regelmatig te hard gereden op de wegen in Ruigahuizen. Ook heeft men overlast van de geparkeerde auto's bij sportcomplex de Wilgen.

Er is een bushalte in Ruigahuizen. Men kan de bus bestellen door te bellen met de openbaar vervoerder.

In Harich en Ruigahuizen is het niet mogelijk onderwijs te volgen. Daardoor is de schoolgaande jeugd aangewezen op de scholen in Balk en Oudega.

In 2006 is het Van der Feldje, het speeltuintje aan de Van der Feltzstraat, gerealiseerd.

De jeugdactiviteiten worden georganiseerd door bijv. de korfbalclub, de jeugdclub en Plaatselijk Belang.

Voor ouderen is er op dinsdagmiddag biljarten in Ons Gebouw. Op verschillende dagen wordt er jeu de boules gespeeld op de jeu de boulesbaan. Plaatselijk Belang organiseert elk jaar het 58+-reisje.

- Hoe ziet onze woonomgeving er in 2025 uit? Hoe (sociaal) veilig voelen we ons in het dorp? Moeten er met betrekking tot dit onderwerp dingen veranderen?

- Hoe beleven we het wonen dan in onze dorpen? Wat hebben we nodig om dat te realiseren? Hoe ziet het woningbestand er uit m.b.t. koop- en huurwoningen? Hoe is de samenstelling van de dorpsbewoners dan? Oud, jong, met en zonder zorg
- Waar zouden woningen gebouwd kunnen/moeten worden in ons dorp?
- Hoe zou de ontsluiting in de toekomst moeten veranderen m.b.t. het wegennet, openbaar vervoer?
- Hoe zien we de digitale ontsluiting in 2025 (internet via de glasvezelkabel)?
- Vindt u dat er een zorgcoördinator moet komen? Zo ja, per buurt? Welke diensten zouden er dan aangeboden moeten worden?
- Welke zorgvoorzieningen (professioneel en vrijwillig) moeten er in de toekomst gerealiseerd worden? Wat moet er ontwikkeld worden m.b.t. de ouderenzorg?
- Hoe denkt u over een structurele vorm van burenhulp?
- Hoe is de zorg voor jeugd geregeld in de toekomst? Welke voorzieningen heeft de jeugd nodig in de dorpen?

3: Werken en recreëren

Huidige situatie:

Harich heeft met 194 arbeidsplaatsen een hele goede arbeidsvoorziening. Hiervan is het grootste deel werkzaam in de agrarische sector. Daarnaast zijn er redelijk veel éénmansbedrijven. Ruigahuizen heeft 30 arbeidsplaatsen.

Met betrekking tot toerisme en recreatie zijn er in Harich en Ruigahuizen meerdere campings, een hotel, vele fiets-, wandel- en ruiterspaden en onderweg een aantal zitgelegenheden (picknickbanken). Er zijn verschillende sportverenigingen actief in Harich: korfbal, volleybal, biljarten en jeu de boules. Daarnaast is er een manege aan de Wyldemerkwei in Harich en is er een ijsbaan nabij het Harichsterbos.

Harich en Ruigahuizen hebben een actief vrijwilligersbestand. Vele verenigingen en Ons Gebouw hebben zonder deze vrijwilligers geen bestaansrecht. Plaatselijk Belang kan eveneens rekenen op vrijwilligers uit het dorp die helpen bij de verschillende activiteiten. In het algemeen moeten de vrijwilligers persoonlijk benaderd worden.

- Hoe ziet de bedrijvigheid er in 2025 uit? Welke ontwikkelingen m.b.t. bedrijvigheid zijn wenselijk voor onze dorpen?
- Hoe staat het dan met de werkgelegenheid?
- Hoe zien we de ontwikkeling van industrieterreinen in/nabij Harich/Ruigahuizen?
- Welke ontwikkelingen m.b.t. de landbouw zijn wenselijk voor onze dorpen?
- Welke ontwikkelingen m.b.t. toerisme, recreatievoorzieningen (particulier, vrij toegankelijk) zijn wenselijk?
- Hoe staat het met de sportverenigingen in 2025?

4: Cultuur (historie)

Huidige situatie

Harich en Ruigahuizen zijn rijk aan cultuurhistorische gebouwen en plaatsen zoals de kerk, de klokkenstoel, hotel Welgelegen, de Bels, de Stinsen, Wyldemerck, Lorbuorren en de Mottenkamp.

- Wat hebben we nodig om deze cultuur te bewaren?
- Hoe zorgen we dat onze kinderen over de cultuur/historie van onze dorpen kunnen vertellen?

5: Leefbaarheid en gemeenschap

Huidige situatie

Harich is een sociaal dorp waar regelmatig activiteiten georganiseerd worden. Daarnaast spelen de verenigingen ook een grote sociale rol in het dorp. Middenin het dorp staat Ons Gebouw. Dit dorps huis voorziet in een grote behoefte voor de gehele omgeving.

Vele vrijwilligers zijn bij de verenigingen en Ons Gebouw nodig om e.e.a. draaiende te houden.

De SABOG organiseert jaarlijks de autocross t.b.v. Ons Gebouw.

Eéns per twee jaar worden een dorpsfeest georganiseerd voor beide dorpen door de feestcommissie.

Het vernieuwde dorpsplein biedt de mogelijkheid voor het organiseren van verscheidene activiteiten. Daarnaast voorziet het Van der Feldje in de speelbehoefte voor de jeugd. Ook de jeu de boulesbaan voorziet in een behoefte, echter meer voor de oudere inwoners van de dorpen.

In Ruigahuizen wordt elk jaar een bbq georganiseerd. Daarnaast worden er regelmatig incidentele dorpsactiviteiten georganiseerd. Ruigahuizen heeft ook een aantal schapen, die gehouden worden op het natuurontwikkelingsgebied langs de Jan Jurjenssingel.

De Harichsterdyk is sinds 2013 voorzien van twee fietssuggestiestroken.

In kruising nabij Ruigahuizen op de provinciale Balk-Koudum is sinds 2013 een middenberm gerealiseerd. Hier kunnen fietsers bij het oversteken tussentijds stoppen en opnieuw uitkijken.

Daarnaast zijn alle wegen rondom Harich en in Ruigahuizen 60 km/uur geworden sinds 2013. Momenteel wordt ook een nieuwe rondweg om Balk aangelegd.

In de voormalige gemeente Gaasterland-Sleat is sinds 2013 Mijn Gaasterland Groen actief. Enkele dorpsgenoten doen hier actief aan mee. Daarnaast is per januari 2014 de Energie Coöperatie Gaasterland opgericht. Zij heeft als doel duurzame energie te leveren.

- Vindt men ontmoeting in 2025 net zo belangrijk als nu? Of gaat er meer digitaal?
- Hoe staat het dan met het verenigingsleven en vrijwilligerswerk? Wat is daarvoor nodig om het in stand te houden?
- Hoe kunnen de verenigingen onderling nog meer samenwerken? Er gaat nu wel eens wat bij elkaar langs. Hoe kunnen we elkaar ondersteunen/sterker maken?

- Hoe staat het met het milieu en duurzaamheid in 2025? Is het wenselijk dat er windmolens in ons dorp komen? Of moet er een eigen energiecoöperatie komen uit onze eigen dorpen met evt. buurdorpen?
- Hoe staat het met de verkeersveiligheid in het dorp? Wat moet er veranderen zodat men zo 'verkeersveilig' mogelijk de weg op kan?
- Wat is de rol van het dorps huis in de toekomst? Welke ontwikkelingen m.b.t. het dorps huis zijn wenselijk?
- Wat missen we nog in ons dorp aan voorzieningen?

6. Plaatselijk Belang

Huidige situatie

Plaatselijk Belang Harich-Ruigahuizen heeft als doelstelling het bevorderen en het behartigen van de plaatselijke belangen in Harich en Ruigahuizen en voorts al hetgeen met één en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord. Zij tracht dit doel onder meer te bereiken door het stimuleren, adviseren, en begeleiden van activiteiten en initiatieven die kunnen leiden tot een groter maatschappelijk en economisch welzijn in Harich en Ruigahuizen en omgeving, alsmede het ontwikkelen en in stand houden en bevorderen van relaties met en het treden in overleg met overheidsinstanties en belangengroeperingen.

- Wat is de rol van PB in 2025?
- Welke ontwikkelingen m.b.t. (contact met) de gemeente zijn wenselijk voor ons als inwoners van gemeente De Friese Meren?
- Wat/hoe zou PB evt. zelf nog kunnen veranderen?

Dit willen we nog even kwijt: